

**Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
om säkerheten vid forsränning**

Innehåll

1 kap. Allmänna bestämmelser.....	1
Tillämpningsområde	1
Definitioner och förkortningar	1
Undantag.....	2
2 kap. Certifikat för försämningsföretag	2
3 kap. Licenser	2
Säkerhetschef.....	2
Forsrännare	3
Utbildare	3
Andra utbildningar.....	4
Giltighetstider	4
Erkännande av yrkeskvalifikationer.....	4
4 kap. Dokumentation och rapportering	4
Säkerhetsplan	4
Passagerarlista.....	5
Turlogg	5
Räddningsplan	6
Rapporter om olycksfall, olyckstillbud eller sjukdomsfall	6
5 kap. Ansvarsområden.....	6
Säkerhetschefen	6
Forsrännaren	7
6 kap. Forsgradering	7
7 kap. Utrustning för försränning	9
Krav på utrustningen.....	9
UFF	9
Första hjälpen och medicinsk utrustning.....	10
Passagerare	10
Forsrännare	11
8 kap. Turregler och åldersgränser.....	11
Allmänt	11
Säkerhetsgenomgång	12
Kapacitet för UFF avseende last och passagerare	12
Forsränning där passageraren själv framför farkosten	13
Åldersgränser för passagerare.....	13
9 kap. Grundutbildning för forsrännare	13
Innehåll	13

Intyg.....	14
------------	----

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om säkerheten vid forsränning;

TSFS 2021:126

Utkom från trycket
den 28 december 2021

beslutade den 16 december 2021.

Transportstyrelsen föreskriver följande med stöd av 2 kap. 1, 6 och 7 §§, 3 kap. 3 §, 4 kap. 34 och 38 §§, 6 kap. 7 och 8 §§ samt 8 kap. 1 § fartygs-säkerhetsförordningen (2003:438).

SJÖFART

1 kap. Allmänna bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid kommersiell forsränning i Sverige.

2 § Forsränningsföretag som bedriver forsränning där endast två eller färre passagerare medföljer per båt, UFF, kanot eller annat liknande flythjälpmedel kan som alternativ till dessa föreskrifter välja att tillämpa annan vedertagen branschstandard om säkerhet vid forsränning

Definitioner och förkortningar

3 § I dessa föreskrifter används följande förkortningar, termer och definitioner.

<i>andreförare</i>	<i>forsrännare</i> som utöver den forsrännare som är utsedd till befälhavare medföljer ombord på en <i>UFF</i>
<i>forsrännare</i>	person som har genomgått grundutbildning för <i>forsrännare</i> och tilldelats intyg om detta.
<i>forsränning</i>	färd med båt, <i>UFF</i> , kanot eller annat liknande flythjälpmedel i fors graderad till klass 1 eller högre enligt dessa föreskrifter
<i>forsränningsföretag</i>	fysisk eller juridisk person som bedriver <i>kommersiell forsränning</i> .
<i>färdighet</i>	förmåga att under realistiska förhållanden lösa en uppgift på ett godtagbart sätt
<i>kommersiell forsränning</i>	<i>forsränning</i> som bedrivs av näringsidkare; med näringsidkare avses samma som i produktsäkerhetslagen (2004:451)

<i>kunskap</i>	förmåga att detaljerat och på ett i huvudsak riktigt sätt redogöra för något
<i>kännedom</i>	förmåga att allmänt och på ett i huvudsak riktigt sätt redogöra för något
<i>passagerare</i>	person som medföljer på en <i>forsränning</i> men som inte är <i>forsrännare</i> , forsrännare under utbildning eller <i>säkerhetschef</i>
<i>rekognoscerings- tur</i>	<i>forsränning</i> i avsikt att undersöka säkerheten i en fors och dess lämplighet för <i>kommersiell</i> forsraning
<i>säkerhetschef</i>	person som ansvarar för säkerheten inom ett <i>forsränningsföretag</i> .
<i>UFF</i>	upplåsbar farkost för <i>forsränning</i>
<i>utbildare</i>	person som anordnar grundutbildning för <i>forsrännare</i>

Undantag

4 § Transportstyrelsen får medge undantag från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

2 kap. Certifikat för forsraningsföretag

1 § Den som avser att bedriva kommersiell forsraning ska inneha ett giltigt certifikat innan verksamheten påbörjas.

För att erhålla ett certifikat ska verksamheten vara godkänd av Transportstyrelsen efter genomförd tillsyn.

2 § Ansökan om certifikat ska lämnas till Transportstyrelsen. Den sökande ska visa att en tillfredställande säkerhetsnivå kan säkerställas för att verksamheten ska kunna godkännas.

För att uppnå en tillfredställande säkerhetsnivå ska den sökande styrka att föreskrifterna är uppfyllda och att verksamheten motsvarar vad som beskrivs i företagets säkerhetsplan.

3 § Giltighetstiden för ett certifikat är högst sex år.

Giltighetstiden kan förlängas med upp till sex månader, om tillsyn inte lämpligen kan genomföras innan utgången av certifikatet.

3 kap. Licenser

Säkerhetschef

1 § Ett forsraningsföretag ska ha en utsedd säkerhetschef.

För att inneha rollen som säkerhetschef krävs en giltig licens. Licens som säkerhetschef prövas av Transportstyrelsen efter ansökan och får utfärdas till den person som vid ansökan kan visa

1. dokument som styrker minst två års erfarenhet av yrkesmässig verksamhet med båt, UFF, kanot eller annat liknande flythjälpmiddel som försränningsföretaget avser att använda i sin verksamhet.

2. dokument som styrker erfarenhet av och kunskap om de forsar som det aktuella försränningsföretaget använder i sin verksamhet,

3. dokument som styrker erfarenheter från försränning i andra forsar med motsvarande svårighetsgrader,

4. relevant omdöme och lämplighet vid prövning,

5. en giltig licens som försrännare, och

6. ett intyg om godkänd räddningsutbildning för kommersiell försränning.

Vid ansökan om förnyad licens ska den sökande, utöver kraven i 1–6, visa att minst tio kommersiella försränningsturer per år genomförts under föregående licens giltighetstid.

Den utfärdade licensen är begränsad till det aktuella försränningsföretaget och de forsar som säkerhetschefen har kunskap om.

Forsrännare

2 § Inom försränningsföretaget ska det finnas ett med hänsyn till verksamhetens omfattning lämpligt antal forsrännare.

För att inneha rollen som forsrännare krävs en giltig licens. Licens som forsrännare prövas av Transportstyrelsen efter ansökan och får utfärdas till den person som vid ansökan

1. är minst 18 år fyllda, och

2. har intyg om godkänd grundutbildning för forsrännare enligt 9 kap.

Utbildningen ska vara anordnad av en i enlighet med 3 § licensierad utbildare och intyget får inte vara äldre än två år.

För att förnya licensen krävs att den sökande kan visa att minst fyra kommersiella försränningsturer per år genomförts under föregående licens giltighetstid.

Utbildare

3 § För att inneha rollen som utbildare krävs en giltig licens. Licens som utbildare prövas av Transportstyrelsen efter ansökan och får utfärdas till den person som vid ansökan kan visa

1. minst fem års dokumenterad erfarenhet av kommersiell försränning, varav två år i fors graderad till klass 4–5,

2. relevant omdöme och lämplighet vid prövning,

3. en skriftlig kursplan i enlighet med 9 kap. 2 §,

4. ett skriftligt slutprov i enlighet med 9 kap. 2 §,

5. ett intyg om godkänd räddningsutbildning för kommersiell försränning, och

6. ett intyg om godkänd avancerad räddningsutbildning för kommersiell försränning.

Andra utbildningar

4 § Andra utbildningar eller annan erfarenhet kan i det enskilda fallet accepteras som grund för ny eller förnyad licens, om den sökande kan verifiera att dessa medför likvärdig nivå.

Giltighetstider

5 § Licenser för säkerhetschefer, forsrännare och utbildare utfärdas för en period av högst sex år.

Erkännande av yrkeskvalifikationer

6 § Bestämmelser om tillfällig yrkesutövning och erkännande av yrkeskvalifikationer som har förvärvats eller erkänts i en annan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz finns i lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer och i de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen.

4 kap. Dokumentation och rapportering

Säkerhetsplan

1 § Forsränningsföretaget ska ha en uppdaterad säkerhetsplan. Förändringar i säkerhetsplanens innehåll som är av betydelse för säkerheten ska löpande dokumenteras i en ändringslogg som biläggs säkerhetsplanen. Säkerhetsplanens senaste version samt ändringsloggen ska vara lättillgänglig för varje forsrännare inom forsränningsföretaget.

2 § Säkerhetsplanen ska innehålla

1. uppgifter om forsränningsföretaget och dess ägarförhållanden med kontaktuppgifter till ledningen och säkerhetschefen,
2. en säkerhets- och miljöskyddsförklaring,

Allmänna råd

Forsränningsföretag bör samråda med berörda markägare, vattenregleringsföretag, kommuner och regioner angående de forsar som verksamheten avser att använda.

3. en beskrivning av ansvar och befogenheter för säkerhetschefen och forsrännarna,

4. en sammanställning över forsränningsföretagets samtliga forsränningsfarkoster och deras kapacitet avseende antal passagerare och lastförmåga,

5. en beskrivning av de forsar som används, åtminstone

a) skiss, karta eller foto över forsen med markerade fall, hål, valsar och övriga faktorer som är av vikt för forsrännaren att känna till,

b) forsgredering enligt 6 kap. vid olika vattenstånd och färdspår samt gränser för när en forsa är farbar för respektive farkost, och

c) var och hur observationer av vattenstånd och vattentemperatur ska ske,

6. rutiner för en försränningsstur, åtminstone för
 - a) den säkerhetsutrustning som ska medföras,
 - b) passagerarnas utrustning,
 - c) försrännarens utrustning
 - d) säkerhetsgenomgång och lämpliga övningar med passagerarna, och
 - e) hantering av passagerarlistor och turloggar
 7. rutiner för nödsituationer, åtminstone
 - a) åtgärder vid olyckor och räddningsaktioner,
 - b) räddningsplan,
 - c) rapport om olycksfall, olyckstillbud eller sjukdomsfall
 - d) uppföljning av avvikelser, olycksfall, olyckstillbud eller sjukdomsfall,
- och
- e) instruktioner för säkerhetsövningar.
8. i förekommande fall en riskbedömning, och
 9. i förekommande fall en ändringslogg.

Allmänna råd

Rutiner för åtgärder vid olyckor och räddningsaktioner bör i tillämpliga delar följa instruktionerna i vedertagna räddningsutbildningar för kommersiell försränning.

Passagerarlista

3 § Forsränningsföretaget ska innan påbörjad försränning upprätta en passagerarlista med uppgifter om passagerarnas namn, ålder samt kontaktuppgifter. Listan ska förvaras hos forsränningsföretaget på land.

Turlogg

4 § En turlogg ska upprättas för varje genomförd forsränningstur per grupp samt när forsränningsföretaget genomför säkerhetsövningar och rekognosceringsturer.

En turlogg får upprättas på annat likvärdigt sätt än vad som anges i första stycket om säkerheten inte försämras. Om ett annat likvärdigt sätt används ska det dokumenteras genom en riskbedömning i säkerhetsplanen.

Turloggen ska åtminstone innehålla

1. tidpunkten för turen,
2. forsar som använts,
3. vattenståndet eller vattenflödet i de forsar som använts,
4. aktuella uppgifter om vädret samt luft- och vattentemperaturen,
5. typ och antal båtar, UFF:er, kanoter eller liknande flythjälpmiddel som använts
6. för- och efternamn på deltagande forsrännare,
7. passagerarlistan, och
8. eventuella noteringar om viktigare observationer, händelser samt behov av att uppdatera säkerhetsplanen.

Räddningsplan

5 § Forsränningsföretaget ska ha en dokumenterad och uppdaterad räddningsplan för de forsar som företaget nyttjar för forsränning. Räddningsplanen ska

1. innehålla en sammanställning över kommunikationsvägar och kontaktinformation till räddningstjänsten, säkerhetschefen och övriga berörda,
2. beskriva tillgängliga transportvägar och dessas kapacitet samt ange lämpliga uppsamlingsplatser,
3. utformas i samverkan med berörda räddningstjänstansvariga, och
4. översändas till den lokala räddningstjänsten.

Allmänna råd

Räddningsplanen bör samrådats med övriga säkerhetschefer som använder samma forsa.

Rapporter om olycksfall, olyckstillbud eller sjukdomsfall

8 § Säkerhetschefen ska utan dröjsmål rapportera till Transportstyrelsen om det inträffar ett olycksfall, olyckstillbud eller sjukdomsfall i samband med den kommersiella forsränning som forsränningsföretaget bedriver. Till rapporten ska biläggas aktuell turlogg och passagerarlista.

5 kap. Ansvarsområden

Säkerhetschefen

1 § Säkerhetschefen ska på ett relevant sätt med hänsyn till den verksamhet som bedrivs ansvara för att

1. forsränningsföretaget bedriver kommersiell forsränning i enlighet med dessa föreskrifter och verksamheten motsvarar vad som beskrivs i företagets säkerhetsplan,
2. upprätta en säkerhetsplan och hålla den uppdaterad,
3. samtliga anlitate forsrännare och övriga berörda har relevant kunskap om den senaste versionen av säkerhetsplanen,
4. forsränningsföretagets utrustning motsvarar vad som angetts i säkerhetsplanen,
5. rekognosceringsturer utförs,
6. verifiera med Transportstyrelsen att eventuella riskbedömningar kan anses godtagbara,
7. olycksfall, olyckstillbud eller sjukdomsfall rapporteras till Transportstyrelsen enligt 4 kap. 8 §,
8. samtliga för forsränningsföretaget erforderliga certifikat och licenser är giltiga, och
9. samtliga anlitate forsrännare har lämplig kunskap, färdighet och erfarenhet för verksamheten i fråga.

Allmänna råd

En rekognosceringstur bör utföras vid upprättandet av säkerhetsplanen, före första turen för säsongen, vid förändrade förhållanden i

forsen, vid prov av nytt spår samt vid försäkring på nytt vattenstånd eller med ny utrustning. Säkerhetschefen och försäkrare bör delta vid sådana rekognosceringsturer liksom eventuella försäkrare under utbildning.

Försäkraren bör minst en gång per år delta i praktiska säkerhetsövningar under ledning av säkerhetschefen eller annan lämplig utbildningsanordnare, och därigenom få tillräcklig kunskap om tillämpningen av försäkringsföretagets säkerhetsplan i praktiken och om räddningsteknik för kommersiell försäkring i allmänhet.

För att föra en UFF i en medelsvår fors (klass 2) eller högre bör försäkraren ha deltagit vid minst fem turer på aktuell sträcka som andreförare.

Försäkraren

2 § En försäkrare ska ansvara för att

1. försäkringen sker i enlighet med dessa föreskrifter och försäkringsföretags säkerhetsplan,
2. utrustning i enlighet med säkerhetsplanen medförs vid en försäkring,
3. avstå från att genomföra en försäkringstur om han eller hon inte anser att säkerheten är godtagbar för varje passagerare,
4. avvisa olämpliga passagerare, särskilt med beaktande av passagerarnas allmäntillstånd, ålder, nykterhet, simkunnighet och förmåga att bidra till sin egen säkerhet, och
5. omgående informera säkerhetschefen om olycksfall, olyckstillbud, sjukdomsfall och andra förhållanden som påverkar säkerheten, kräver en uppdatering av säkerhetsplanen eller ger anledning att insända en rapport om sjöolycka.

6 kap. Forsgradering

1 § En fors som används för kommersiell försäkring ska graderas. Forsgraderingen ska utföras med utgångspunkt från svårighetsgraden vad gäller

1. krav på manövrering,
2. vattenfall,
3. valsar och håll,
4. vågor,
5. passager och övriga svårigheter, och
6. risker för simmare (man över bord).

Graderingen ska göras utifrån en helhetsbedömning av dessa faktorer. Något eller några av dessa kan räcka för att forsens ska graderas som svårare.

2 § För att en fors ska graderas som klass 1, lätt fors, ska den karaktäriseras av

1. lätt manövrering,
2. att det inte är någon risk för vattenfall,
3. att det inte förekommer valsar eller håll,
4. små vågor,
5. att det inte förekommer passager eller övriga svårigheter, och

6. mycket liten skaderisk för simmare och lätt att komma i land.

3 § För att en fors ska graderas som klass 2, medelsvår fors, ska den karaktäriseras av

1. måttlig manövrering,
2. måttlig risk för vattenfall och liten risk för fall ur en UFF,
3. få valsar eller hål och mycket liten risk för att en UFF fastnar i dem,
4. måttliga vågor som gör att det finns mycket liten risk för fall ur en UFF,
5. lätta passager och lätthanterliga svårigheter, och
6. liten skaderisk för simmare.

4 § För att en fors ska graderas som klass 3, svår fors, ska den karaktäriseras av

1. medelsvår manövrering och enklare sidoflyttningar,
2. risk för vattenfall och risk för fall ur en UFF,
3. att valsar och hål förekommer men risken för att en UFF fastnar i dem är liten,
4. mycket vågor som gör att det finns risk för fall ur en UFF,
5. att det förekommer passager och måttliga svårigheter, och
6. liten skaderisk för simmare men i bland viss svårighet att komma i land.

5 § För att en fors ska graderas som klass 4, mycket svår fors, ska den karaktäriseras av

1. svår manövrering med sidoflyttningar,
2. vattenfall med stor risk för fall ur en UFF,
3. måttlig risk för att en UFF fastnar i en vals eller hål,
4. kraftfulla vågor som gör att det finns stor risk för fall ur en UFF,
5. att det förekommer svåra passager eller andra svårigheter, och
6. skaderisk för simmare och ibland svårigheter att komma i land.

6 § För att en fors ska graderas som klass 5, extremt svår fors, ska den karaktäriseras av

1. mycket svår manövrering där snabba sidoflyttningar är nödvändiga och kraven på besättningen är stora,
2. vattenfall med trappformationer med stor risk för fall ur en UFF eller risk för kantring,
3. stor risk för att en UFF fastnar i en vals eller hål och risk för kantring
4. mycket kraftfulla vågor som gör att det finns stor risk för fall ur en UFF och risk för kantring,
5. att det förekommer mycket svåra passager eller andra svårigheter med små marginaler och risk för kantring och
6. stor skaderisk för simmare och stora svårigheter att komma iland och svårigheter att få upp personer som fallit ur en UFF.

7 § För att en fors ska graderas som klass 6, fors som är ofarbar för kommersiell försäkring, ska någon av faktorerna som anges i 1 § 1–6 vara av sådan art att de medför en oacceptabel risk för olycksfall och olyckstillbud.

7 kap. Utrustning för forsränning

Krav på utrustningen

1 § Båt, UFF, kanot eller annat liknande flythjälpmiddel som används vid forsränning ska vara konstruerade och utrustade enligt erkända normer för forsränning.

Den säkerhetsutrustning som används vid forsränning ska uppfylla erkända normer för forsränning.

Likvärdig utrustning får användas om säkerheten inte försämras. Om likvärdig utrustning används ska det dokumenteras genom en riskbedömning i säkerhetsplanen.

Allmänna råd

Den utrustning som används vid forsränning bör ha sådan utformning och vara i sådant skick att den är ändamålsenlig och anpassad till den avsedda användningen och verksamheten, till de förhållanden som kan förväntas samt till möjligheterna att få assistans eller undsättning.

UFF

2 § En UFF

1. ska vara försedd med utvändiga grepplinor längs sidorna; linorna får inte vara så hårt spända eller arrangerade så att man kan fastna i dem vid en vältning,

2. får inte vara försedd med invändiga linor som man kan fastna i vid vältning; en invändig grepplina får dock spännas i farkostens längdriktning,

3. ska vara utrustad med en kastlina som är minst 20 meter lång och avsedd att används vid forsränning,

4. ska vara försedd med en minst 8 meter lång lina i fören med en brottslast på minst 2 200 kg, och

5. ska vid medelsvår forsränning (klass 3) eller högre klass vara försedd med fotstroppar till samtliga ombord.

En UFF får vara utrustad på annat likvärdigt sätt än vad som anges i 1–5 om säkerheten inte försämras. Om likvärdig utrustning eller alternativa metoder används ska det dokumenteras genom en riskbedömning i säkerhetsplanen.

Allmänna råd

En UFF bör vara av självlänsande typ.

Linor och rep bör vara grova och greppvänliga.

Fotstroppar kan ersättas med tvärtuber som medför motsvarande funktionalitet.

Eventuell roddarställning och andra hårda föremål bör kläs med något stötdämpande material.

Vid en forsränningstur som inte kan assisteras från en närliggande plats bör följande medföras

1. en extra paddel eller åra om sådan används,

2. ett statiskt rep med en brottslast på minst 2 200 kg och med en längd av minst 50 meter eller anpassad till forsens proportioner, och

3. två taljor med en brottslast på 2 200 kg samt två prusikslingor anpassade för bra låsning på det statiska repet i punkt 2.

Vid en längre försränningstur som inte kan assisteras från en närliggande plats bör dessutom en pump, ett reparations-set samt en extra en räddningsväst medföras per grupp.

Första hjälpen och medicinsk utrustning

3 § Varje grupp av UFF ska vara försedd med ett första-hjälpen-set. För var fjärde UFF ska ytterligare ett set medföras. Antalet första-hjälpen-set får minskas om det kan säkerställas att säkerheten inte försämras. Om det medförs färre första-hjälpen set än vad som föreskrivs ska detta dokumenteras genom en riskbedömning i säkerhetsplanen.

Vid särskilda omständigheter ska samråd om lämplig medicinsk utrustning ske med läkare eller annan person med relevant kompetens

Allmänna råd

Medicinsk utrustning bör medföras i den omfattning som är nödvändig med hänsyn till antalet medföljande och deras medicinska status, den verksamhet som bedrivs samt till möjligheterna att få assistans eller undsättning.

Lång tid till undsättning eller passagerare med särskilda behov kan anses som särskilda omständigheter vid bedömning om det krävs samråd.

Passagerare

4 § Passagerarnas skyddsutrustning ska ha bra passform och förebygga och förhindra skador och nedkylning som kan uppstå vid försränning och vadning i samband med försränningen. Varje passagerare ska vara försedd med

1. flytväst som är anpassad till personens vikt och kroppsform och som ger bra skydd för ryggen samt är försedd med låsanordningar som tål belastningen av att lyfta en person ur vattnet,

2. hjälm som skyddar nacke, panna och öron och som är försedd med ett säkerhetsspänne samt har en färg som syns bra i forsen,

3. våt- eller torrdräkt som skyddar hela kroppen, inklusive armar och ben, och

4. våtskor med halkskydd eller skor och sockor med motsvarande funktionalitet.

Likvärdig utrustning till 1–4 får användas om säkerheten inte försämras. Om likvärdig utrustning används ska det dokumenteras genom en riskbedömning i säkerhetsplanen.

Allmänna råd

Om de faktiskt rådande förhållandena och forsens beskaffenhet inte medför risk för nedkylning och skador kan vådräkt utan ärmar användas.

Forsrännare

5 § Varje forsrännare ska

1. vara utrustad med visselpipa och ändamålsenlig kniv,
2. medföra kommunikationsutrustning som möjliggör effektiv kommunikation med övriga deltagande forsrännare, medhjälpare, säkerhetschefen och räddningstjänsten, och
3. ha likadan utrustning som anges för passagerare i 4 §, dock med avvikande färg på hjälmen och flytvästen ska vara utrustad med quick release bälte.

Likvärdig utrustning till 1–3 får användas om säkerheten inte försämras. Om likvärdig utrustning används ska det dokumenteras genom en riskbedömning i säkerhetsplanen.

Allmänna råd

Forsrännaren bör vara utrustad med två karbiner som vardera klarar en belastning av 2 200 kg samt en så kallad fliplina som är cirka två meter lång.

Forsrännaren bör vara utrustad med en sju till femton meter lång kastlina som är fäst på hans eller hennes flytväst eller bälte.

8 kap. Turregler och åldersgränser**Allmänt**

1 § Inför varje forsränningstur ska

1. kommunikationsvägar vara etablerade,
2. en passagerarlista vara upprättad enligt 4 kap. 3 §,
3. luft- och vattentemperatur, vattenståndet eller vattenflödet avläsas och noteras i turloggen,
4. det finnas minst en forsrännare i varje UFF,
5. när flera forsrännare deltar i samma UFF en av dem vara utsedd befälhavare, och
6. samtliga forsrännare som deltar i samma båt eller UFF eller i en grupp av båtar, UFF:er, kanoter eller liknande flythjälpmedel vara överens om att och hur forsränningen ska genomföras.

Allmänna råd

Antalet forsrännare i varje båt, UFF eller vid forsränning med kanoter eller liknande flythjälpmedel bör anpassas till passagerarnas behov och forsens svårighetsgrad.

Svåra passager bör landrekognoseras innan forsränningsturen passerar dessa.

Vid svår forsörning (klass 3) eller högre eller vid turer där räddningstjänst svårligen kan nå fram bör minst två UFF:er framföras tillsammans.

Säkerhetsgenomgång

2 § Forsrännaren ska orientera sig om passagerarnas antal, ålder, simkunighet, nykterhet och allmäntillstånd.

Allmänna råd

Samtliga deltagare bör vara simkunniga. Deltagare i en klass 4, mycket svår fors eller högre gradering, bör ha tidigare vana av forsörning.

3 § Passagerarna ska före forsörningsturen ges en fullständig säkerhetsgenomgång som har anpassats till turens svårighetsgrad. Genomgången ska minst innehålla följande moment:

1. presentation av forsörnarna och den sträcka som ska forsörnas,
2. upplysning om alkoholförbud under forsörningen om detta är påkallat,
3. kontroll av den personliga utrustningen och hur den har anbringats,
4. information om båtar, UFF:s, kanoters och liknande flythjälpmedels konstruktion, utrustning, fotstroppar, grepp- och kastlinor och hur dessa används,
5. information om de nödvändiga kommandoorden, och
6. information om risker och tänkbara nödsituationer.

Allmänna råd

Praktiska övningar i paddelteknik, åtgärder vid fall överbord samt sim-och flyt-teknik i fors bör genomföras inför varje forsörningstur
Information om risker och nödsituationer bör exempelvis omfatta stenkörning, vältning, fall över bord och andra tänkbara nödsituationer.

Kapacitet för UFF avseende last och passagerare

4 § Tillverkarens rekommendationer vad avser båts, UFF:er, kanoters eller liknande flythjälpmedels maximala lastkapacitet får inte överskridas. Tillverkarens rekommendationer vad avser högsta antal passagerare får inte överskridas i forsar graderade till klass 3 eller högre.

Allmänna råd

I forsgraderingar upp till medelsvår fors (klass 2) kan det rekommenderade antalet personer i en UFF överskridas om den maximala lastkapaciteten inte överskrids. Det förutsätter att varje person ombord har tillfredställande utrymme och tillgång till grepplina eller motsvarande samt att övriga regler i dessa föreskrifter uppfylls.

Forsrättning där passageraren själv framför farkosten

5 § Vid forsrättning där passageraren själv framför båt, UFF, kanot eller annat liknande flythjälpmiddel ska forsrännaren ha tillgång till en egen lämplig farkost för att effektivt kunna hantera en nödsituation. Forssträckan som används ska ha en på förhand angiven uppsamlingsplats.

Likvärdiga lösningar kan användas om säkerheten inte försämras. Om likvärdig lösning används ska det dokumenteras genom en riskbedömning i säkerhetsplanen.

Allmänna råd

I medelsvåra forsar, upp till klass 2, bör forsrännaren inte ha ansvar för mer än fem farkoster i forsen samtidigt.

I svåra forsar, klass 3, bör forsrännaren inte ha ansvar för mer än tre farkoster i forsen samtidigt.

Åldersgränser för passagerare

6 § Följande åldersgränser gäller för att få delta i forsrättning:

1. Klass 1, lätt fors: minst 12 år, eller minst 7 år i vuxens sällskap; det får dock inte vara fler än fyra som är från 7 till 11 år per vuxen i en UFF.

2. Klass 2, medelsvår fors: minst 12 år, eller minst 9 år i vuxens sällskap; det får dock inte vara fler än fyra som är från 9–11 år per vuxen i en UFF.

3. Klass 3, svår fors: minst 15 år, eller minst 12 år i vuxens sällskap; det får dock inte vara fler än fyra som är från 12–14 år per vuxen i en UFF.

4. Klass 4, mycket svår fors: minst 15 år.

5. Klass 5, extremt svår fors: minst 18 år.

Som vuxen räknas varje myndig person.

9 kap. Grundutbildning för forsrännare

Innehåll

1 § Grundutbildningens mål är att ge deltagarna kunskap om forsar och deras topografi, om säkerheten vid forsrättning och praktisk färdighet att manövrera UFF i fors.

2 § Grundutbildning för forsrännare ska minst innehålla följande moment:

1. Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om säkerheten vid forsrättning med särskild inriktning på säkerhetsplanens funktion och innehåll, passagerares och forsrännares utrustning, turregler, åldersgränser och säkerhetschefens och forsrännares ansvarsområden (utbildningstid 4 timmar).

2. Teoretiska studier angående UFF:s konstruktion och material samt utrustning som används vid forsrättning. Praktiska övningar i knopslagning och i reparation och underhåll av utrustning och UFF (utbildningstid 4 timmar).

3. Teoretiska studier och praktiska övningar i rodd- och paddelteknik med en UFF (utbildningstid 8 timmar).

4. Teoretiska studier och praktiska övningar i kanot eller annat liknande flythjälpmiddel. (utbildningstid 8 timmar).

5. Teoretiska studier och praktiska övningar i att läsa vatten och forsgradering (utbildningstid 4 timmar).

6. Teoretiska studier och praktiska övningar i sjukvård, såsom ABC, hjärt- och lungräddning samt information om nedkylning och om åtgärder i samband härmed. Utbildningen ska hållas av en behörig utbildare (utbildningstid 8 timmar).

7. Teoretiska studier och praktiska övningar i ledarskap, där säkerhetsgenomgången med passagerare ägnas särskild uppmärksamhet (utbildningstid 6 timmar).

8. Teoretiska studier i räddningstjänstens organisation och möjligheter att hjälpa vid olyckor och i analys över tidigare inträffade olyckor. Praktiska räddningsövningar i fors med kastlina, fliplina, Z-drag och med övrig personlig utrustning samt övningar i självräddning, inklusive vältning och fastpressad UFF. Kommunikation med deltagare, forsrännare och räddningstjänst (utbildningstid 12 timmar).

9. Teoretiska studier kring allemansrätten och miljö rätt med avseende på forsränning (utbildningstid 1 timme).

10. Avslutande skriftligt prov med frågor. De praktiska färdigheterna kontrolleras under kursens gång.

Intyg

3 § Den person som har genomgått kursen och befunnits lämplig ska tilldelas intyg om detta. Intyget utfärdas av en godkänd utbildare och åtminstone följande ska framgå:

1. Deltagarens namn och personnummer.
2. Kurstillfällets datum.
3. Kursens innehåll.
4. Utbildarens namn och underskrift.

Denna författning träder i kraft den 1 mars 2022.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Gustaf Dillner
(Sjö- och luftfart)